

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα 15-1- 2002

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕ ΧΩ Δ Ε

Αριθ. Πρωτ. Δ17α/06/2/Φ.5.3α

ΓΕΝ ΓΡΑΜ ΔΗΜ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΝΟΜ ΣΥΝΤ ΚΑΙ ΚΩΔ/ΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ

α'

ΠΡΟΣ:

Τους αποδέκτες του πίνακα
διανομής

Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 182

Ταχ. Κώδικας : 101 78 ΑΘΗΝΑ

TELEX :

TELEFAX :

Πληροφορίες :

Τηλέφωνο :

64 29 185

ΚΟΙΝ.:

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητα Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ σχετικά με προσφυγές για έργα Ο.Τ.Α. και Ν.Α..

Σας κοινοποιούμε κατωτέρω την αριθμ. 113/2001 γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την οποία και αποδεχόμαστε.

Με τη γνωμοδότηση αυτή γίνεται δεκτό ότι το άρθρο 16 του ν.2576/98 δεν έχει εφαρμογή σε αποφάσεις ή εγκρίσεις των αρχών ή των οργάνων των Δήμων, των Κοινοτήτων, των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ιδρυμάτων τους, περί των οποίων ορίζουν ρητά και ειδικά οι διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες και καθιερώνουν ολοκληρωμένο σύστημα άσκησης του προληπτικού αλλά και του κατασταλτικού ελέγχου επί των αποφάσεων και εγκρίσεων σε θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης έργων ή μελετών, από τις Τριμελείς Επιτροπές και τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Η αριθμ. 113/01 γνωμοδότηση του ΝΣΚ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΤΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΛ. ΝΙΚΟΛΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 113/2001

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Β΄

Συνεδρίαση 28-2-2001

Σύνθεση

Προεδρεύων: Πασχάλης Κισσούδης, Νομικός Σύμβουλος.

Νομικοί Σύμβουλοι: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Μαυρίκας, Χρήστος Θωμόπουλος, Ευάγγελος Τριτάς, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Χρήστος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Χασαπογιάννης.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ.Ερωτ: Υπ' αριθμ. πρωτ. Δ17γ/6/10/Φ.5.3^α/5-2-2001 έγγραφο της Διεύθυνσης Νομοθετικού Συντονισμού και Κωδικοποίησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ. Δ.Ε.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν υφίσταται αρμοδιότητα του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. να αποφαινεται σε προσφυγές κατά των αποφάσεων ή εγκρίσεων των οργάνων των Ο.Τ.Α., πρώτου και δεύτερου βαθμού, που αναφέρονται σε συμβάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2576/98, καθώς και του άρθρου 7 παρ. 2 του ν.2839/2000, με την οποία καταργήθηκε ο (σε δεύτερο βαθμό) έλεγχος νομιμότητας των πράξεων του Νομάρχη και της Τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 68 Κώδ. Ν.Α., κατόπιν ρητής ή σιωπηρής απορρίψεως της (σε πρώτο βαθμό) προσφυγής των άρθρων 68 παρ.6 και 69 του Π.Δ. 30/1996.

Επί του ερωτήματος αυτού το Β΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε τα ακόλουθα:

Α. Με το Π.Δ. 30/1996 κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο «**Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης**» οι ισχύουσες για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση διατάξεις, μεταξύ των οποίων και αυτές του νόμου 2218/1994 (άρθρα 1-40,46,57 παρ.4 και 6, 58 παρ. 1,2,4,5,6,7,8 και άρθρο 64) – βλ. άρθρο μόνο στην αρχή). Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 60 παρ. 1 του ως άνω Π.Δ. (που κωδικοποιεί τις διατάξεις των άρθρων 15 παρ. 3 Ν. 2218/94 και 13 παρ. 10δ ν. 2307/95) «1.Κάθε νομαρχιακή επιτροπή έχει στον τομέα ευθύνης της τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α...β...γ...δ. Καταρτίζει τις διακηρύξεις διαγωνισμών για την εκτέλεση έργων, εργασιών, προγραμμάτων και προμηθειών και την ανάθεση της παροχής υπηρεσιών και διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες. ε...στ...ζ...

Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 1 του Κώδ.Ν.Α. (άρθρο 16 παρ.1 Ν. 2218/94 και 13 παρ. 13 Ν. 2307/95) «Ο Νομάρχης... α. Εκτελεί τις αποφάσεις του νομαρχιακού συμβουλίου και των νομαρχιακών επιτροπών β...γ...δ...ε...στ. Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση...»

Περαιτέρω σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 100 παρ.2 του Κώδικα (άρθ. 27 Ν.2218/94) «Η κατάρτιση και η ανάθεση των μελετών και η εκτέλεση των έργων των Ν.Α. που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανά τους, πραγματοποιείται με εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για την κατάρτιση μελετών και εκτέλεση έργων του Δημοσίου».

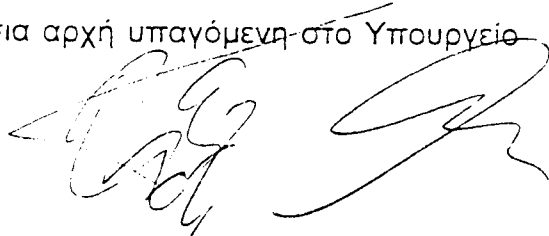
Β. 1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ως άνω Κώδικα

«1. Όλες οι πράξεις του νομαρχιακού συμβουλίου, των νομαρχιακών επιτροπών και των διοικητικών συμβουλίων και εκτελεστικών επιτροπών των ΝΠΔΔ και ιδρυμάτων της Ν.Α. αποστέλλονται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, μέσα σε προθεσμία 5 ημερών από την συνεδρίαση, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης.

2. Ο Γ.Γ. της Περιφέρειας παραπέμπει αιτιολογημένα, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 5 ημερών αφότου έλαβε τη σχετική πράξη, στην επιτροπή του άρθρου 68 τις πράξεις που θεωρεί μη νόμιμες, κοινοποιώντας το παραπεμπτικό έγγραφο στη Ν.Α. ή στο νομικό της πρόσωπο που την εξέδωσε.»

Με το αμέσως πιο κάτω άρθρο 68 (άρθρο 18 ν.2218/94 και 13 παρ. 15^ς ν. 2307/95) του Κώδικα,

- συνιστάται στην έδρα κάθε Ν.Α. τριμελής επιτροπή, με πρόεδρο πρωτοδίκη, ως ανεξάρτητη δημόσια αρχή υπαγόμενη στο Υπουργείο Εσωτερικών (παρ.3),

- με έργο α) την άσκηση ελέγχου νομιμότητας στις πράξεις του νομαρχιακού συμβουλίου, των νομαρχιακών επιτροπών και των διοικητικών συμβουλίων και εκτελεστικών επιτροπών των νομικών τους προσώπων, οι οποίες παραπέμπονται στην επιτροπή από το Γ.Γ. Περιφέρειας, κατά το προηγούμενο άρθρο και β) την εκδίκαση των προσφυγών που ασκούν οι ενδιαφερόμενοι κατά των πράξεων των ανωτέρω οργάνων (παρ. 5 και 6).
- Ο έλεγχος που ασκεί η επιτροπή είναι έλεγχος νομιμότητας (κατά την παρ. 7) αφού μπορεί ή να ακυρώσει την πράξη ή να αποφανθεί ότι νομίμως εκδόθηκε. Η παράλειψη εκδόσεως αποφάσεως εντός 20ημέρου από της ασκήσεως της προσφυγής θεωρείται κατά νόμο ως απόρριψη.

2. Η ίδια αυτή Τριμελής Επιτροπή του άρθρου 18 Ν. 2218/94 είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των μονομελών αλλά και των συλλογικών οργάνων των Δήμων και των Κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 2 και 3 του νόμου αυτού, που ορίζει ότι κάθε δημότης ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσφύγει στην επιτροπή του άρθρου 18 και να προσβάλει τις πράξεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, για παράβαση νόμου, μέσα σε 10 ημέρες, από τη δημοσίευση. Στην ίδια επιτροπή και με τις ίδιες προϋποθέσεις προσβάλλονται και οι πράξεις των δημάρχων, προέδρων κοινοτήτων και μονομελών οργάνων των ΝΠΔΔ των ΟΤΑ.

Ο έλεγχος που ασκεί η επιτροπή είναι και στην περίπτωση αυτή έλεγχος νομιμότητας (κατά την παρ. 3). Η παράλειψη εκδόσεως αποφάσεως εντός 20ημέρου από της ασκήσεως της προσφυγής θεωρείται κατά νόμο ως απόρριψη της

Τέλος κατά την παρ. 5 του ίδιου άρθρου κατά των αποφάσεων της Επιτροπής του άρθρου 18, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στον αρμόδιο υπουργό, για παράβαση νόμου, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 30 ημερών, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1955, περί διοικητικής αποκέντρωσης.

3. Με το άρθρο 69 του Κώδικα Ν.Α. (άρθ. 18 παρ.12 ν.2218/94) κατά των αποφάσεων του Νομάρχη επιτρέπεται, σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, προσφυγή για παράβαση νόμου στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, εντός 30

ημερών από την δημοσίευση, ή από την κοινοποίηση (αν η απόφαση δεν δημοσιεύεται), ή αφότου έλαβε γνώση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1955, περί διοικητικής αποκέντρωσης. Όμοια προσφυγή και με τις ίδιες προϋποθέσεις επιτρέπεται και κατά των αποφάσεων των προέδρων των νομαρχιακών επιτροπών (που ασκούν αρμοδιότητες κατά παραχώρηση του νομάρχη - βλέπ. άρθρο 62 παρ.1 στο τέλος) και των επάρχων, καθώς και των προέδρων των Δ.Σ. των ιδρυμάτων και των ΝΠΔΔ των Ν.Α.

Εξάλλου με το άρθρο 70 του Κώδικα (άρθρο 18 παρ. 13 ν.2218/94) κατά των αποφάσεων των Τριμελών Επιτροπών του άρθρου 68 και των αποφάσεων του Γ.Γ. της Περιφέρειας του άρθρου 69, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στον καθ' ύλη αρμόδιο υπουργό, για παράβαση νόμου, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 30 ημερών, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1955, περί διοικητικής αποκέντρωσης.

Ήδη όμως, με την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2839/2000 (ΦΕΚ Α'196/12-9-2000) τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των παρ. 4,5,6 και 7 του άρθρου 18 του ν. 2218/94 ως προς την σύνθεση των Τριμελών Επιτροπών (ο πρόεδρος είναι πλέον μέλος του Ν.Σ.Κ.), ενώ κατά τα λοιπά οι αρμοδιότητές της παραμένουν ίδιες. Παραπέρα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκε η παρ. 13 του άρθρου 18 του ν. 2218/94 ως εξής: «Κατά των κατά τα ανωτέρω αποφάσεων της επιτροπής που προβλέπονται στην παρ. 4 και των αποφάσεων του Γ.Γ. της Περιφέρειας που αναφέρονται στην παρ. 12, δεν χωρεί προσφυγή για παράβαση νόμου ενώπιον του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού.»

Γ. Με το Π.Δ. 186/96 (ΦΕΚ Α'145) ορίσθηκαν τα αποφασίζοντα ή γνωμοδοτούντα όργανα σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Ν.Α. και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεών τους. Στο άρθρο 3 παρ.2 του ως άνω Π.Δ. ορίζεται ότι η νομαρχιακή επιτροπή, εκτός από τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 15 του Ν. 2218/94, ασκεί και άλλες αρμοδιότητες Προϊστ/νης Αρχής όπως α) αποφασίζει για τις αντιρρήσεις του άρθρου 20 Π.Δ. 609/85 (κατά του κύρους των δημοπρασιών), β) αποφασίζει για τροποποίηση της μελέτης ή την έγκριση σύναψης σύμβασης για συμπληρωματικές εργασίες κ.ο.κ. Στο άρθρο 5 παρ. 1 ορίζεται εξάλλου ότι παρεκκλίσεις από τις κείμενες διατάξεις για τη μελέτη και κατασκευή έργων των φορέων του άρθρου 1 εγκρίνονται από το Νομάρχη.

Δ. Με το άρθρο 16 του ν.2576/98 αντικαταστάθηκε η παρ. 11 του άρθρου 12 του Ν. 1418/84 (που όριζε ότι η παρ. 5 του Ν. 3200/55 εφαρμόζεται και στις

περιπτώσεις αποφάσεων και εγκρίσεων του Νομάρχη σε θέματα δημοσίων έργων) ως εξής: «Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν.3200/55 «περί διοικητικής αποκεντρώσεως» εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αποφάσεων ή εγκρίσεων των αρχών ή οργάνων όλων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα που αναφέρονται στις συμβάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων. Αρμόδιος υπουργός είναι ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.»

Ε. Από τα παραπάνω προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

1.Επί των αποφάσεων των δημοτικών και κοινοτικών εν γένει αρχών ασκείται κατασταλτικός έλεγχος εκ μέρους της Τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 18 Ν. 2218/94. Ομοίως κατά των εν γένει αποφάσεων των Νομαρχιακών Επιτροπών (που είναι τα κατ' εξοχήν αποφασιστικά όργανα των Νομαρχιακών Αυτ/σεων, σε θέματα ανάθεσης μελετών και δημοσίων έργων - βλ. άρθρο 60 παρ. 1δ του Κ.Ν.Α. και 3 παρ.2 Π.Δ. 186/96) προβλέπεται προληπτικός έλεγχος νομιμότητας του Γ. Γ. της Περιφέρειας (άρθρο 67 Κ.Νομ.Αυτ.) και επιπλέον προληπτικός και κατασταλτικός εκ μέρους της Τριμελούς Επιτροπής (άρθρο 68 Κ.Ν.Α.). Τέλος στις αποφάσεις του Νομάρχη ασκείται κατασταλτικός έλεγχος νομιμότητας κατόπιν προσφυγής (κατά το άρθρο 8 του Ν. 3200/55) από το Γ.Γ. της Περιφέρειας (άρθρο 69 Κ.Ν.Α.)

Κατά των αποφάσεων είτε της Τριμελούς Επιτροπής είτε του Γ.Γ. της Περιφέρειας δεν επιτρέπεται πλέον (μετά το Ν. 2839/2000) προσφυγή στον αρμόδιο Υπουργό για παράβαση νόμου.

2. Αν γίνει δεκτό ότι τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 16 του Ν. 2576/1998, που ορίζει ότι υφίσταται κατασταλτικός έλεγχος νομιμότητας εκ μέρους του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., κατά το άρθρο 8 του Ν. 3200/55, στις περιπτώσεις αποφάσεων ή εγκρίσεων των Αρχών ή οργάνων όλων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρα και των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού) που αναφέρονται στις συμβάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων, τότε προκύπτει το ζήτημα αν παραλλήλως υφίσταται η ίδια αρμοδιότητα και υπέρ των Τριμελών Επιτροπών ή του Γ.Γ. της Περιφέρειας. Στην περίπτωση δε που γίνει δεκτό κάτι τέτοιο τότε συντρέχει περίπτωση σωρευτικής αρμοδιότητας, δεδομένου ότι κατά των αποφάσεων των αρχών των Δήμων και Κοινοτήτων καθώς και των Νομαρχιακών Επιτροπών, όταν αυτές αφορούν την ανάθεση ή εκτέλεση μελέτης ή έργου, χωρεί παράλληλα προσφυγή νομιμότητας και στην Τριμελή Επιτροπή της Ν.Α. και στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, ενώ κατά των αποφάσεων του Νομάρχη χωρεί παράλληλα

προσφυγή και στον Γ.Γ. Περιφέρειας και στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Τούτο όμως δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, διότι δημιουργεί αφενός προβλήματα στον κατασταλτικό έλεγχο αφετέρου δε σύγχυση και ανασφάλεια δικαίου. Είναι πιθανότατο π.χ. να ασκηθούν προσφυγές και ενώπιον του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και ενώπιον του Γ.Γ. Περιφέρειας ή των Τριμελών Επιτροπών, κατά της αυτής αποφάσεως και να εκδοθούν αντιφατικές αποφάσεις, οπότε τίθεται ζήτημα ποια από τις δύο θα εφαρμοσθεί. Ή είναι επίσης πιθανό να ασκηθεί ενώπιον του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ εμπρόθεσμη προσφυγή (30ήμερη προθεσμία), ενώ έχει απωλεσθεί η 10ήμερη προθεσμία για την άσκηση προσφυγής στην τριμελή επιτροπή.

Συμπερασματικά προς τα παραπάνω και σύμφωνα με την διαμορφωθείσα στο τμήμα ομόφωνη γνώμη, **το άρθρο 16 του ν. 2576/98 δεν έχει εφαρμογή σε αποφάσεις ή εγκρίσεις των αρχών ή των οργάνων των Δήμων, των Κοινοτήτων, των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ιδρυμάτων τους**, περί των οποίων ορίζουν ρητά και ειδικά οι διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες και καθιερώνουν ολοκληρωμένο σύστημα άσκησης του προληπτικού αλλά και του κατασταλτικού ελέγχου επί των αποφάσεων και εγκρίσεων σε θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης έργων ή μελετών, από τις Τριμελείς Επιτροπές και τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Αθήνα 2-3-2000

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Πασχάλης Κισσούδης

Νομικός Σύμβουλος

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Χρήστος Μητκίδης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.